

ACC. N:R M. 9392:1-6.

(avskrift 4 sidor)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne

Upptecknat av Herr H. Elvir Kroudholt

Härad: Albo

Adress: Bertilstorp 6, Brösåarp.

Socken: Brösåarp

Berättat av:

Uppteckningsår: 1944

Född år ..... i .....

Konkreta julseder.

s. 1-6

L.u.F. 34.

Nej. svar ang. "vaka för att se
den tillkommande."

s. 6.

L.u.F. 30.

Skriv endast på denna sida!

M. 9392:1.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESÅR

K o n k r e t a J u l s e d e r .

J. W. F. 31

- 1/ Advent firas ej i mitt hem på särskilt sätt.
- 2/ Lucia firas ej i min familj.
- 3/ Man skall ej baka eller brygga på Thomasdagen, ty då bli: drickat surt och skorpan släpper brödet. Vid slakten skall man ej medtaga den bit av lungan, som här på orten går under benämningen "hästhoven".
- 4/ Gården smyckas med julkärve till fåglarna. Den placeras i trädgården. Dessutom smycker man med enar, som placeras vid båda sidor om trappan. Framför trappan lägges granris. Det är inte riktigt jul förrän man har granris vid trappan.
- 5/ I mitt hem användas hemsjorda julpyrdnader såsom stjärnor av halm, girlander av papper och grankottar, förgyllda med guld eller silverbrons.
Köpta julpyrdnader såsom julbonader, julänglar och ljusstakar, användas också.
- 6/ Julgranen skall klädas julaftons eftermiddag. Den klädes med traditionella julgranspyrdnader som förvaras år från år. Till dessa höra glaskulor av skiftande färg och form, glasfåglar, girlander av metallfolie och metalltråd samt flaggor. I toppen sättes en stjärna.
- 7/ Julbordet dukas julaftonskväll strax innan måltiden tages:

M. 9392:2.

sin början. I vår familj användes julost.

På en antik byrå hade vi ordnat med en julkrubba och
ljusstake med levande ljus.

8/ Juldagarnas matordning ser ut som följer

Frukost.

Förmiddagskaffe vid tiotiden

Lunch.

Eftermiddagskaffe vid 4 tiden

Middag.

Luftfisk och risgrynsgröt avvika

särskilt från det vardagliga kosthålllet.

9/ Julhelgen tar sin början julafton. Vi hör julbön i radion.

10/ Julklapparna utdelas i min familj av jultomte. Den gestal-
tas varje år av olika personer. Jultomten började användas
i vår familj någon gång i början av 1930-talet. Angående
julaknuta se svar å fråga 13. Julklappsrim förekommer iblan

11/ Dn vanlig gissningslek här på orten tillgår som följer:

Dn person tager ett antal nötter i sina kupade händer,
samt slutar därefter händerna tillsammans. Hur många nötter
personen tagit är obekant för alla utan honom själv.

Därefter säger personen i fråga, till en av de perso-
ner som skall gissa: Jag kokar kaffe.

Då svarar den som skall gissa: Jag dricker. Därpå frå-
gar den som har nötterna: Hur många koppar.

M. 9392: 3.

Det gäller nu för den gissande personen att säga hur många nötter den förste har i händerna.

Andra vanliga lekar äro: "Gömma fingerborg", och "et skepp kommer lastat".

Vid dens kring julgranen tager alla i ring och sjung efter sin förmåga. Så trådes dansen efter de kända julmelodierna "Nu är det jul igen", m.fl.

12/ Här å orten är det vanligt att sätta ljus i fönstren vid julottan.

Juldagen brukar man ej gå bort i min familj, ty då är det som regel anordnat med släktmiddag här, i mitt hem

13/ Trettonde-afton är det vanligt här på orten att ungdomarn klär ut sig till s.k. "Julaspöken". Då kan man få se olik trevliga figurer utklädda till tiggare, bönder, landsvägs strykare, gummor och flickor klädda i allmogedräkter.

Kvällen innan Knutsdagen brukar skolbarnen springa or kring med s.k. "Julaknutor".

På dessa, som kastas in i stugan hos familjerna bruk man fästa en lapp med någon rolig devis t.ex.: "Här kommer Knut och kör julen ut". Dagen före Julafton kallas här fö lilla julafton.

14/ Då det i min familj ej varit vanligt med tjänare, vet jag ej vad som gjorts för dem under julen.

De flesta julsederna äro från makans hem.

M. 9392:4.

V a k a

J. W. F.

För att se den Tillkommande.

I detta ämne kan jag ej lämna några uppgifter då denna sed förekommer här på trakten. I stället skall jag senare försöka samla några uppgifter om hur man skall få veta vem som är ens tillkommande.

Meddelande.

Jag har samlat några folksägnor här från orten. Jag vore tackad om du vill svara, om huruvida jag skall insända dem till arkivet.

Desutom får jag meddela att jag tyvärr ej har tillgång till skrivmaskin. Därför får jag bedja om ursäkt om jag skrivit slarvigt. Jag vill gärna fortsätta med att vara ortsmedelare.

Högaktningsfullt

Herr H. Elvir Krondahl

Bertilstorp 6

Brösarp.